

Asia: VN/16661/2026

## **Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asuinrakennusten energia-avustuksia koskevasta asetuksesta (jäljempänä ”Asetusluonnos”).

Yleistä

Kuntaliitto toteaa yleisesti asuinrakennusten energia-avustuksen kannatettavaksi. Energiatehokkuuden parantamisella ja uusiutuvan energian käytön li-säämisellä voidaan huomattavasti pienentää asuinrakennusten energiakustannuksia ja päästöjä. Lisäksi järkevillä energiaratkaisuilla voidaan osaltaan ko-hentaa varautumista.

Seuraavassa on esitetty joitakin yksityiskohtaisia huomioita Asetusluonnoksesta.

#### **5 § Avustuksen saaja**

Esityksen mukaan avustusta voitaisiin myöntää myös valtion tuella rahoitettuja vuokra-asuntoja tai asumisoikeusasuntoja omistaville yhteisöille. Avustuksia voitaisiin kuitenkin myöntää vain korjauskohteille, joissa on edelleen voimassa valtioneuvoston päätöksellä johtuvat määräaika-kohtaiset rajoitukset.

Kuntaliitto ei näe perusteltuna edellyttää kuntaomisteisilta yhtiöiltä korjauskohteiden aravarajoitus- tai korkotukilain mukaisia käyttö- ja luovutusrajoituksia.

Kuntayhtiöt eivät voi toimia kilpailuilla markkinoilla, jo kuntalaki estää sen. Kun rajoituksista vapautuneet kohteet jäävät kunnan vuokrataloyhtiön käyttöön, ne toteuttavat edelleen sosiaalisen tai kohtuuhintaisen asumisen (julkisen palveluvelvoitteen) tehtävää.

On huomattava, että kuntaomisteiset vuokrataloyhtiöt ovat suurimpia kaupunkiseutuja lukuun ottamatta joutuneet rahoittamaan asuntotuotantonsa kunnan takauksin, koska valtio on ohjannut ARA-rahoituksen lähes yksinomaan ns. MAL-kaupunkiseuduille. Näin ollen esim. pienet maakuntakeskukset ja suuret seutukaupungit ovat voineet tuottaa sosiaalista, voittoa tavoittelematonta vuokra-asuntokantaa vain ARA-järjestelmän ulkopuolella. Käyttötarkoitus, kohdentuminen ja asuntojen hallinta tapahtuu kunnan ohjeistamana samalla tavalla rahoitustavasta riippumatta.

Kuntaliitto katsoo, että on perusteltua edellyttää avustetun kohteen olevan kunnan omistajaohjauksen mukaisessa sosiaalisessa/kohtuuhintaisessa käytössä, mutta kriteerinä ei tule pitää rahoitusvälinettä vaan vuokrataloyhtiölle kunnan päätöksellä annettua (rajattua) tehtävää.

## 7 § Avustettavat kustannukset

Asetusluonnoksen 7 §:n 1 momentissa kuvataan avustettavat kustannukset. Avustettavien kustannusten kategoria on pääpiirteissään kannatettava. Kohdassa 4) mainitaan kuitenkin avustettaviin kustannuksiin voitavan laskea kustannuksista se osa, joka liittyy ”kaukolämpöön tai maalämpöön siirtymiseen silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta”.

Tämä ehto yhdessä perusteluosan taustatietojen (s. 3 luettelo ja s. 18 taulukko) kanssa viittaa siihen, että vaihdettaessa öljy- tai kaasulämmitys ilma-vesilämpöpumppuun tai maalämpöön investointi olisi (edelleen) avustuskelpoista vain, jos öljy- tai kaasulämmitysjärjestelmä puretaan. Rajaus näyttäisi olevan voimassa siitä huolimatta, että toimiva öljylämmitysjärjestelmä jätettäisiin rinnalle vara- tai lisävoimaksi ja että öljykattilan käyttö ajoittuisi vain huippukulutuksen aikaan.

Tiukka rajausta aiheuttaa kuitenkin osalle asuinkiinteistöistä turhia teknis-taloudellisia ongelmia. Vanhassa rakennuksessa vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään tarvitaan kovilla pakkasilla yli 70-asteista kiertovettä, jotta lämpöä riittäisi. Näin suuria lämpötiloja ei lämpöpumpuilla saada aikaan, vaan käytännössä joudutaan käyttämään sähkövastuksia. Sydäntalven aikaan osuva tuuleton pakkasjakso on etenkin pörssisähköllä lämmittävälle kallista, koska säävarmaa sähköntuotantoa ei toistaiseksi ole saatavilla riittävästi kattamaan puuttuvaa tuuli- ja aurinkosähköä.

Pelkkä lämpöpumppuratkaisu myös lisää osaltaan sähköjärjestelmän huippukulutusta niihin aikoihin vuodesta, jolloin sähkön joustamaton kysyntä – kuten lämmitysenergia – on huipussaan.

Jos hybridilämmitysjärjestelmä säädetään siten, että öljykattila auttaa lämpöpumppua vain yli 10–15 pakkasasteen lämpötiloissa, edellä mainitut haitat pitkälti poistuvat. Samalla lämpöpumpun kompressorin, etenkin ilma-vesilämpöpumpun, elinikä mitä ilmeisimmin kasvaa, koska sitä käytetään ihanteellisissa oloissa eikä ”rääkätä” kovilla pakkasilla. Hybridijärjestelmässä useimmiten pärjätään pienemmällä sähkönhuipputeholla. Sen vuoksi ei yleensä tarvita sähköliittymän vaihtoa suuremmaksi.

Myös huoltovarmuussyyt puoltavat hybridijärjestelmää. Jos öljylämmitys on varavoimana ja rakennukseen asennetaan aggregaattiyhde, on mahdollista varmistaa lämpöenergian saanti myös sähkökatkon aikana. Aggregaatti riittää öljykattilan ja kiertovesipumpun tarpeisiin, mutta lämpöpumppuratkaisuille aggregaatin teho ei yleensä riitä.

Hybridilämmityksen ansiosta öljynkulutus ja hiilidioksidipäästöt alenevat Motivan arvion mukaan 50–80 %. Lisäksi tarvittava fossiilinen öljy on mahdollista korvata uusiutuvalla lämmitysöljyllä, josta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt ovat noin kymmenesosa fossiiliseen lämmitysöljyyn verrattuna. Energian hinta pitää käytännössä huolen siitä, että hybridijärjestelmää käytetään rakennuksen, energiajärjestelmän ja ympäristön kannalta optimaalisesti.

Kuntaliitto esittää, että energia-avustusta voidaan myöntää asuinrakennuksen hybridilämmitysinvestointiin myös silloin, kun rinnalle jätetään varavoimaksi öljylämmitysjärjestelmä.

## SUOMEN KUNTALIITTO

Pirjo Sirén

Vesa Peltola

Johtaja

Erityisasiantuntija

Peltola Vesa

Suomen Kuntaliitto ry. - Yhdyskunta ja ympäristö